

Стратегија – сажети приказ

Повећање квалитета система образовања у целини – стратешка опредељења:

- Квалитет је примарни циљ – ни један други циљ не сме бити оствариван на рачун квалитета
- Квалитет наставника је кључни фактор квалитета образовања (дефинисана је посебна стратегија образовања наставника)
- Акредитација и провера квалитета свих образовних институција и програма обављаће се редовно, објективно и транспарентно
- Повећање јавног финансирања образовања са текућих 4,5% на 6% БДП до 2020. године усмераваће се на обезбеђивање и побољшање ресурса и услова који воде ка повећању квалитета образовања

Стратегија – сажети приказ

Повећање обухвата и ефикасности завршавања школовања – стратешка одређења:

- 30% деце до 3 године биће обухваћено посебним програмима; сва деца од 4 до 5,5 година користе полудневне програме у току једне школске године; за децу од 5,5 до 6,5 година потпуни обухват кроз целодневне програме припремног предшколског програма
- Сва деца законом предвиђеног школског узраста обухваћена основним образовањем из којег осипање није веће од 5%
- Минимално 95% оних који су завршили основну школу уписује средњу школу од тога 85% средње четворогодишње школе (50% гимназије, а 50% четворогодишње средње стручне школе)
- **Четворогодишње средње стручне школе завршава минимално 95% уписаних; такође и гимназије завршава минимално 95% уписаних**
- До 2020. године утврђиваће се могућности обавезног средњег образовања
- најмање 40% оних који су завршили четворогодишње средње стручне школе и 95% оних који су завршили гимназије уписује се у високо образовање

.....

Стратегија – сажети приказ

Стратегија подизања квалитета:

- Подизање квалитета рада наставника – селекција, усавршавање, професионално напредовање
- Увођење стандарда квалитета (школског простора, опреме, постигнућа ученика, рада наставника и школе, васпитно-образовних садржаја)
- Смањење броја ученика у одељењу (22 до 25)
- Примена модерних облика наставе/учења
- Системи испитивања образовних постигнућа – национална и међународна тестирања
- Увођење једносменског рада и другачије структуре и временске сатнице
- Развијање васпитне функције школе
- Примена механизма подршке инклузивном приступу у школама
- **Успостављање јединственог Националног система квалификација за целоживотно учење – квалификације свих нивоа и врста без обзира на начин стицања (кроз формално или неформално образовање односно информално учење – животно или радно искуство)**

Стратегија – сажети приказ

- Систем образовања наставника је кључни фактор подизања квалитета образовања на свим нивоима
- Професионализација професије наставника, тј. формирање наставника као посебне професије
- Специфичност професије наставника – психолошка, педагошка и дидактичка знања, познавање метода наставе/учења, познавање образовне технологије, система вредновања знања и умења, познавање културног и образовног контекста у коме делује образовна институција

Заједнички оквир развоја предуниверзитетског образовања и васпитања

Стратегија се ослања на следећа документа:

- Правци развоја и унапређивања квалитета предшколског, основног, општег средњег и уметничког образовања и васпитања 2010-2020
- Стратегија развоја стручног образовања у Републици Србији (2006)

Заједнички оквир се односи на управљање и руковођење у васпитно-образовним установама и на аутономију установа

Заједнички оквир развоја предуниверзитетског образовања и васпитања

Управљање – и даље остаје исти састав школског одбора уз следеће:

- деполитизација (елиминисање политичких и партијских мерила при избору чланова и при доношењу одлука)
- јачање улоге школског одбора у изради и контроли развојних планова, у анализи успеха школа и ученичких постигнућа и у предлозима за унапређење рада
- Јачање улоге школског одбора у успостављању двосмерних веза школе, локалне средине и родитеља

Заједнички оквир развоја предуниверзитетског образовања и васпитања

Директор:

- Деполитизација избора директора
- Прецизирање основне улоге директора – педагошки руководилац установе одговоран за квалитет рада установе, квалитет наставе/учења и квалитет постигнућа ученика
- Развијање система за евалуацију рада директора – вредновање његовог рада укључује стручно усавршавање, успех и углед школе, као и вредновање ученика, родитеља и локалне заједнице

Заједнички оквир развоја предуниверзитетског образовања и васпитања

Аутономија установе подразумева:

- Финансијску аутономију – дефинисано на крају Стратегије
- Аутономија у управљању
- Педагошка аутономија подразумева:
  1. право да се дефинише један део школских програма зависно од локалних прилика
  2. одговорност која се проверава системом спољњег вредновања
  3. могућност да се повеже школа са привредним и локалним окружењем
  4. аутономија наставника значи право наставника да самостално конципира процес наставе/учења, уз одговорност за резултате учења

Делови стратегије који се не односе директно на средње стручно образовање

- Систем друштвене бриге васпитања и образовања деце предшколског узраста
- Основно образовање и васпитање
- Опште средње и уметничко образовање и васпитање

Мисија – да квалитетно образује и у васпитном смислу формира и усмери онај део младе популације која ће свој културни, научни и интелектуални развој наставити на академским студијама

Средње стручно образовање и васпитање (ССОВ)

МИСИЈА ССОВ је да обезбеди могућности и услове сваком појединцу да стекне знања, вештине, способности и ставове – стручне компетенције првенствено ради ефикасног укључивања у свет рада и ради наставак школовања

ФУНКЦИЈЕ ССОВ:

- Стицање квалификација и стручних компетенција за рад
- Развој креативности, иновативности и предузимљивости појединца
- Стицање потребних компетенција за наставак школовања
- Оспособљавање ученика за континуирано стручно образовање и целоживотно учење

Средње стручно образовање и васпитање (ССОВ)

Очекиване вредности, односно жељено стање у 2020. у ССОВ су:

- Обухват – 39% кохорте уписује четворогодишње ССО, а више од 5% незапослених одраслих лица похађа неки облик ССО
- Систем осигурања квалитета функционише
- 40% свршених ученика четворогодишњег ССО наставља образовање, преостали активно траже посао, а 20% одраслих који су прошли систем обука налази посао у периоду краћем од 9 месеци. 20% одраслих лица пролази ССО укључујући оне који су прерано напустили образовање или су дуготрајно незапослени
- Усклађеност потреба тржишта рада са понудом ССО

Садашње стање ССО

Обухват – подаци из 2009/2010

- 74% ССО, 24% гимназије, 2% уметничке школе
- Подручја рада:
  1. Економија, право и администрација 13,24%
  2. Машинство 10,46%
  3. Електротехника 9,88%
  4. Трговина, угоститељство и туризам 9,35%
  5. Медицина 8,20%

Проблем: план уписа не прати потребе тржишта рада, нема података о броју обука

Садашње стање ССО

Квалитет – неки од елемената већ постоје.

Не постоје прецизни подаци о раном напуштању ССО – статистички заводи кажу да је то 2,3%(2005), Влада Србије (2003) 30%, Министарство просвете (2000-2008) 7,3%, ЕУРОСТАТ 10%. Студија о мерењу животног стандарда закључује да 20% деце у Србији још увек не похађа средње образовање, нарочито дечаци из социјално угрожених подручја.

Проблем: ЈИС у Србији не функционише тако да се право стање не може утврдити.

Садашње стање ССО

Ефективност – у 2010. години 63% популације матураната из ССО наставило је даље образовање, остали покушавају да се запосле

Проблем 1: Према статистикама (април 2011) број лица који први пут траже посао, а који су завршили трогодишње ССО је 61.901, и то:

- Машинство 28,69%
- Трговина, угоститељство и туризам 20,26%
- Текстилство и кожарство 12,97%
- Електротехника 9,93%
- Пољопривреда 8,9%

Садашње стање ССО

Са завршеним четворогодишњем ССО први пут тражи посао 68.208 лица, и то:

- Економија, право и администрација 16,06%
- Машинство 12,46%
- Пољопривреда 10,63%
- Електротехника 8,96%
- Трговина, угоститељство и туризам 6,37%

Проблем 2: Стопа незапослености младих (15-24 године) достигла је крајем 2010. године 46,1%.

Садашње стање ССО

Релевантност – нема прецизних података о броју лица која су у радном односу, а мењају или стичу другу квалификацију кроз видове ванредног школовања, затим броју лица која су изгубила статус редовног ученика или прерано напустила школовање, па настављају као ванредни ученици, ради процене овог кључног обележја.

Усклађеност понуде у ССО и потражње на тржишту рада је ниског степена. Такође, политика уписа није усклађена са стањем незапослености.

Садашње стање ССО

Снаге	Слабости
<ol style="list-style-type: none"> 1. Могућност наставка школовања 2. Велики обухват популације 3. Повећана атрактивност увођењем огледа 4. Подршка институција и тела 5. Искуство и резултати остварени у различитим пројектима	<ol style="list-style-type: none"> 1. Неадекватна мрежа школа, превелик број образовних профила 2. Непостојање одређених образовних профила потребних привреди 3. Лоша структура плана уписа 4. Застарелост дела система који није обухваћен огледом 5. Нерешен проблем обезбеђења квалитета практичног дела наставе ван школе 6. Недостатак инструмената за обезбеђење квалитета
Могућности	Претње
<ol style="list-style-type: none"> 1. Потреба за висококвалитетном радном снагом 2. Јачање сарадње са социјалним партнерима 3. Развој модела неформалних облика ССО – обуке 4. Трансфер знања 5. Приступ ЕУ фондовима 6. Увођење квалитетне радне праксе	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дисконтинуитети у реформи ССО 2. Сложеност процедуре 3. Недовољно развијен људски капитал 4. Слаба опремљеност 5. Одржавање постојеће мреже школа по сваку цену, а без адекватног привредног окружења

Наставиће се.....

За Наставничко веће припремила

Татјана Ђокић, директорка

28.05.2012.